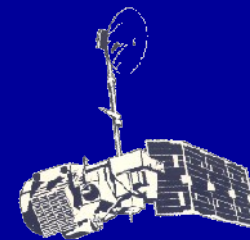

A FÖMI MEZŐGAZDASÁGI TÁVÉRZÉKELÉSI PROJEKTJEI 1.rész

Csornai Gábor – László István
Földmérési és Távérzékelési Intézet
Távérzékelési Igazgatóság

Az előadás 2011-es átdolgozott változata
a TÁMOP 4.2.1./B-09/1/KMR-2010-0003
pályázat támogatásával készült.

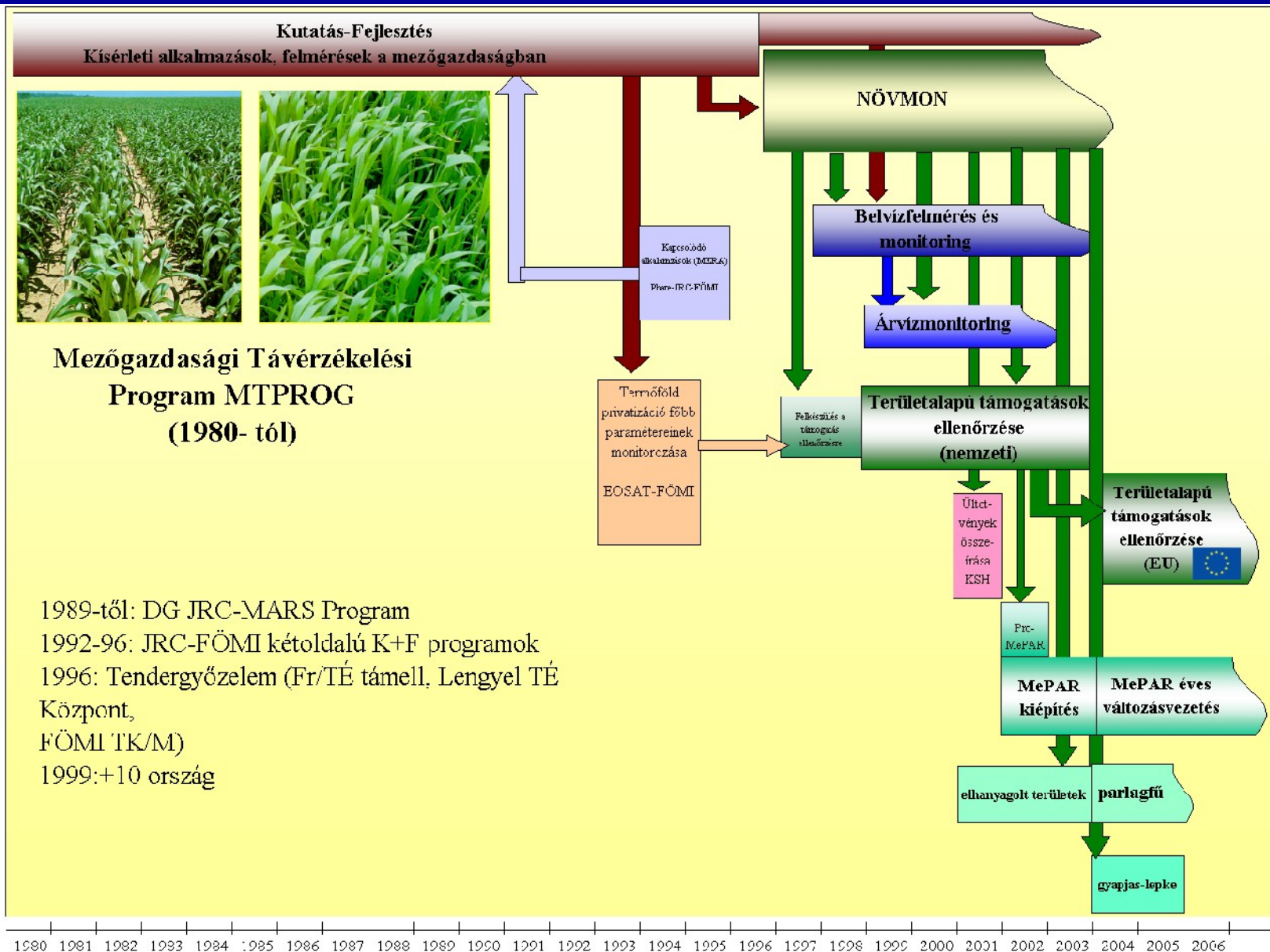

Tartalom

- Országos Szántóföldi Növénymonitoring és Termésbecslés (NÖVMON)
- A Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR)
- Az EMOGA területalapú támogatások távérzékeléses ellenőrzése 2004-től
- Árvízmonitoring
- Belvízmonitoring
- Aszálymonitoring
- VINGIS szőlő ültetvényregiszter térinformatikai háttérének kialakítása
- ESA-FÖMI Prodex-ENVISAT K+F projekt
- Parlagfű-kimutatás távérzékeléssel
- Gyapjas pille kártételének kimutatása
- CORINE

A FÖMI mezőgazdasági távérzékelési programja

Országos Szántóföldi Növénymonitoring és Termésbecslés (NÖVMON) (1997-2003...)

Mezőgazdasági Távérzékelési Program (1980-)

- *FÖMI TK: 300 emberévnyi K+F befektetés*
- Több nemzetközi együttműködés és program
- Nemzetközileg elismert eredmények (EU, USA)
- Kísérleti eredmények:
  - 1983: 1-3 gazdaság + Hajdúság (+ Hajdú-Bihar megye)
  - 1984: Hajdú-Bihar megye
  - 1986-1987: Multitemporális kiértékelés (növényfejlődés felmérés)
  - 1990: Növényterkép 3 megyére + területfelmérés
  - 1993-1996: Kiemelt OMFB-FVM-FÖMI projekt:
az operatív monitoring megalapozása
Több nemzetközi projekt
  - 1997-: Országos operatív szántóföldi növénymonitoring
és termésbecslés (NÖVMON)
  - 2002-2003: Magyarország teljes területére, mind a 19 megye közvetlen
távérzékeléses felmérésére kiterjesztett monitoring és
termésbecslés (NÖVMON)
- 2004-ben finanszírozási probléma!

Adatáramlás a NÖVMON rendszerében

Előzetes kalibrációs
mérések több éves
adatsorból kiindulva

Növényterképek
és területi adatok

Referencia
adatok

NÖVMON
INFORMÁCIÓ
KIVONÁSI
RENDSZER

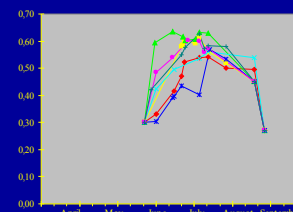
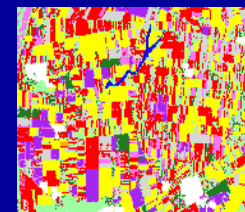
A növényfejlődés
felmérése

Hozam előrejelzés

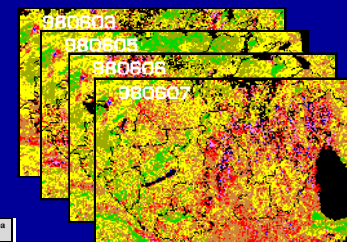
Nagyfelbontású
űrfelvételek

Kisfelbontású
űrfelvételek

1. Megye	Őszi búza (kg/ha)	Őszi árpa (kg/ha)	Tavaszi árpa (kg/ha)
2. Pest, Budapest	69 694	13 522	7 871
Közép-Magyarország	69 694	13 522	7 871
Fejér	82 809	8 603	4 659
Komárom-Esztergom	30 598	5 621	4 744
Veszprém	36 982	15 751	9 654
Közép-Dunántúl	150 389	29 975	19 057
Győr-Ménfőcsanak	68 062	13 965	24 257
Vas	39 011	7 426	13 853
Zala	22 241	7 441	6 030
Nyugat-Dunántúl	129 314	28 862	44 140
Baranya	55 873	13 734	5 959
Somogy	30 241	11 666	2 018
Tolna	54 666	10 264	1 985
Dél-Dunántúl	140 780	35 664	9 962
Borsod-Abaúj-Zemplén	58 269	5 249	20 885
Heves	52 188	6 397	10 906
Nógrád	22 031	2 040	6 673
Észak-Magyarország	132 488	13 689	28 464
Hajdú-Bihar	68 156	8 258	8 487
Jász-Nagykun-Szolnok	116 323	14 016	15 198
Szabolcs-Szatmár-Bereg	36 212	5 087	3 284
Észak-Alföld	220 691	27 341	26 969
Bács-Kiskun	93 202	27 864	6 043
Békés	124 146	21 279	3 393
Csongrád	70 870	17 375	2 936
Dél-Alföld	288 218	66 518	12 066

Jelentések

1. Megye	Őszi búza (kg/ha)	Őszi árpa (kg/ha)	Tavaszi árpa (kg/ha)
2. Pest, Budapest	3 146	3 146	2 540
Közép-Magyarország	3 650	3 146	2 540
Fejér	4 180	3 802	3 298
Komárom-Esztergom	3 909	3 486	2 834
Veszprém	3 760	3 407	3 031
Közép-Dunántúl	4 022	3 535	3 047
Győr-Ménfőcsanak	3 712	3 378	3 307
Vas	3 626	3 250	3 245
Zala	3 861	3 610	3 152
Nyugat-Dunántúl	3 712	3 405	3 266
Baranya	4 346	3 867	2 934
Somogy	3 718	3 572	2 959
Tolna	4 179	3 957	3 040
Dél-Dunántúl	4 093	3 796	2 960
Borsod-Abaúj-Zemplén	3 228	2 912	2 721
Heves	3 116	2 977	2 614
Nógrád	3 193	2 841	2 541
Észak-Magyarország	3 222	2 932	2 659
Hajdú-Bihar	3 681	3 148	2 396
Jász-Nagykun-Szolnok	3 365	3 261	2 572
Szabolcs-Szatmár-Bereg	3 636	3 156	2 663
Észak-Alföld	3 507	3 207	2 528
Bács-Kiskun	3 700	3 207	2 234
Békés	3 461	3 265	2 387
Csongrád	3 421	2 976	2 582
Dél-Alföld	3 528	3 165	2 360

Referenciaadat-gyűjtés integrált GPS rendszer segítségével

Tapolca település térsége

Referencia adat térkép

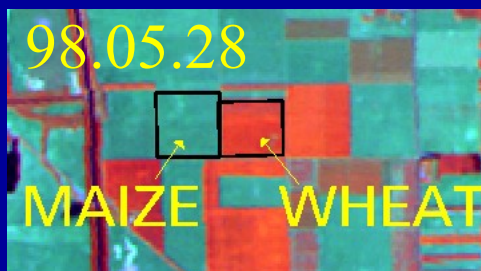
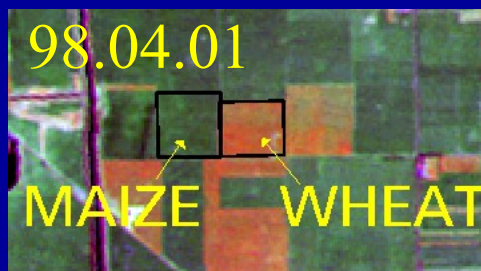
A növények fejlődése űrfelvételekkel megfigyelhető

Búza

03.24. 04.14. 05.15. 06.01. 07.03.

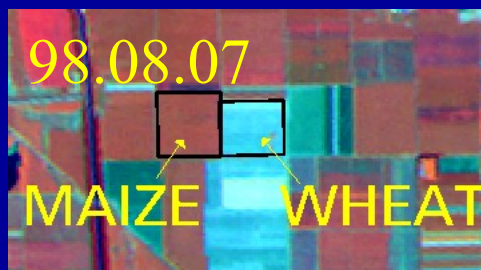
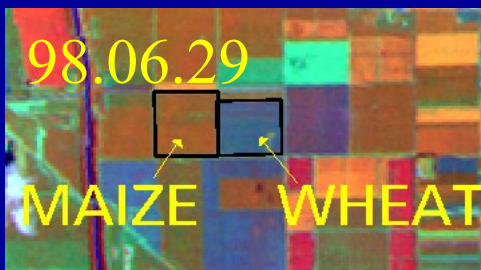

LAI 0,01 LAI 1,66 LAI 7,89 LAI 4,27 LAI 0,01

Kukorica

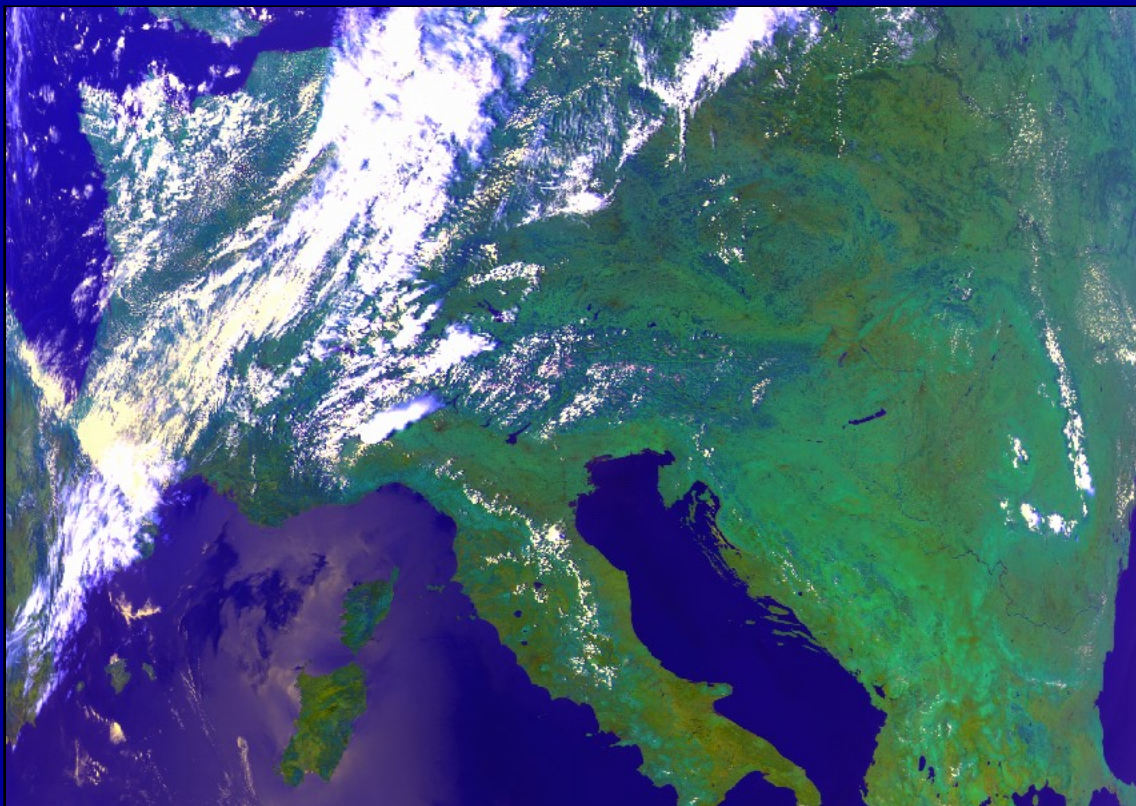
06.01. 06.15. 07.03. 08.18. 09.04.

A növénymonitoring központi adatrendszer: NOAA AVHRR idősorok

KÖZVETLENÜL VETT ADAT

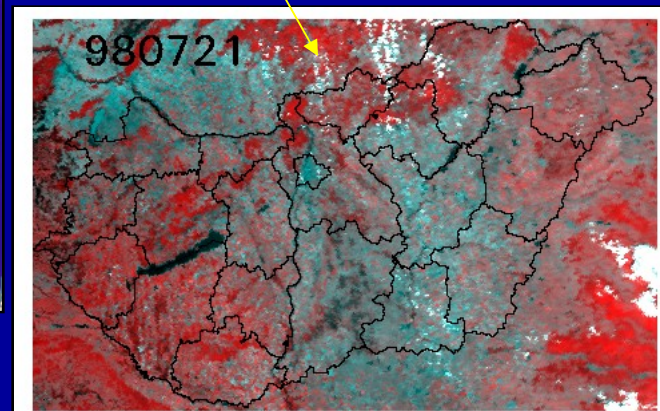

1998. július 21. (124 RGB)

Jellemzők:

- több műhold
(NOAA-12, 14, 15)
- több lefedés/nap
(6-10/24 óra)
- nem túl nagy pixelméret
(120 ha)
- multispektrális értékek
- stabil adatáramlás

ELŐFELDOLGOZOTT ADAT

1998. július 21. (211 RGB)

Adatbiztosítás: NOAA AVHRR vevő (FÖMI TK)

Antenna forgató mechanikával

Feldolgozó szoftver

Vezérlő egység

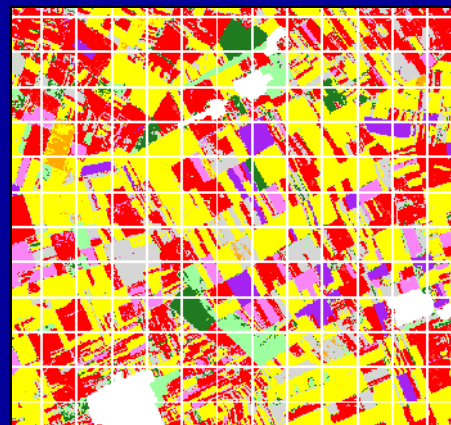
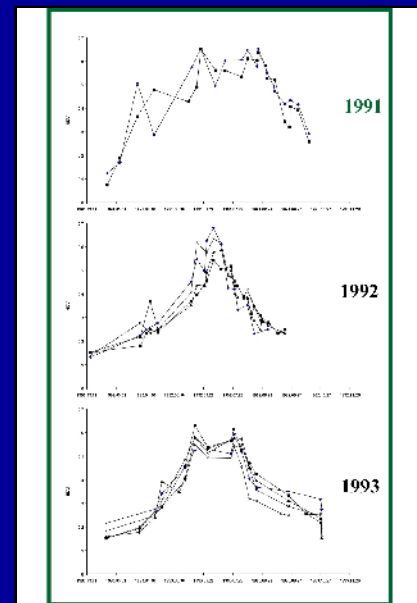

1998 májusában helyezték üzembe
NOAA-12, 14, 15 és 16-ot veszi
non - stop üzemel

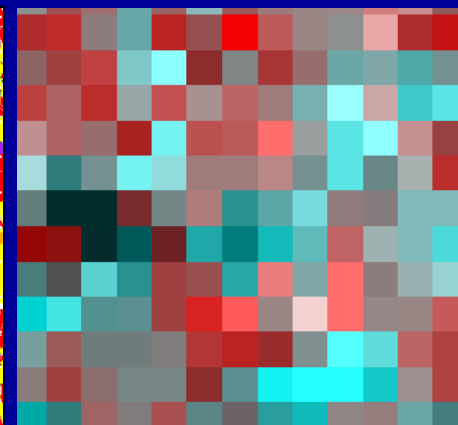

A FÖMI TK hozamelőrejelzési modellje

- Alapok:
  - térbeli és spektrális/időbeli információk egyesítése (nagy felbontású + AVHRR)
  - NOAA AVHRR űrfelvételek szétbontása *növényterképek segítségével =>* növénspecifikus időgörbék
- Jellemzők:
  - általános: több növényre alkalmazható
  - év független (több évre hitelesítve)
  - terület-független
  - megbízható, pontos, korai adatok

Növényterkép részlet, a
standard 1,1 km-es
NOAA AVHRR rácshálójával

NOAA AVHRR
színkompozit
(211 RGB)

Alkalmazási programok a NÖVMON bázisán

Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR)

Nemzeti területalapú támogatások EU harmonikus ellenőrzése (2000-2003)

EMOGA területalapú támogatások távérzékeléses ellenőrzése (2004-től)

Árvíz monitoring

Belvíz monitoring

Aszály monitoring

ESA-FÖMI Prodex-ENVISAT K+F projekt

Gyapjas pille kártételének kimutatása

Parlagfű kimutatás távérzékeléssel

Szőlő- és gyümölcs kataszter (VINGIS)

Országos Szántóföldi Növénymonitoring és Termésbecslés (NÖVMON)

1. Felhasználói feladat

A fő szántóföldi növények megyei és országos területfelmérése és termés hozam előrejelzése.

2. Módszertan

A.) területfelmérés: A tanult képanalízis módszertani elemei, a geometriai korrekciótól a Maximum Likelihood osztályozáson keresztül a pontosság mérésig.

B.) termésbecslés: Nagy- és kislebontású űrfelvételek integrált modellje.

3. Felhasznált űrfelvételek

A.) területfelmérés: Nagylebontású űrfelvételek (Landsat, IRS, LISS stb.) időszora.

B.) termésbecslés: előbbiek + NOAA AVHRR időszora.

Országos Szántóföldi Növénymonitoring és Termésbecslés (NÖVMON)

4. A projekt szintje, minősége
Egyedülinek látszik operativitásában és a hozambecslési modellben.
A területfelmérésben a pontossági, találati arány magas.
5. Innovációs értéke
Pontosabb, objektívebb az ismert földi módszereknél. Innovációs értéke magas, még a távérzékelésen belül is. 7 évig operatíván működött, EU által elismert.
6. Korlátai, kockázatai
A hozambecslés minimális területe 5000 ha növényenként. A becsült érték az ezen belüli átlaghozam.
7. Továbbfejlesztés
1990-ben már gazdasági (tábla) szintű hozambecslés volt.

A Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR)

2004-től használandó kizárólagos hivatkozási rendszere: a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR)

-

A mezőgazdasági táblák azonosítására vonatkozó legfontosabb jogszabályok és szabályozás

Az Európai Unióban:

- 3508/92-es Tanácsi Rendelet
  - 1593/2000-es Tanácsi Rendelet
  - 2419/2001-es Bizottsági Rendelet
  - + technikai ajánlások és részletes körülírás
- 1259/1999-es Bizottsági Rendelet
2199/2003-es Bizottsági Rendelet
Összesen mintegy 300 oldalnyi jogszabály vonatkozik az IIER-re

Magyarországon:

- (2041/2003. (III. 14.) Korm. hat.)
- 81/2003. (VI. 7.) Korm. rend. – 3.§ b.): az MVH működteti az IIER-t, különösen a ... és a MePAR-t, amely az EMOGA területalapú kifizetések kizárólagos alapja
- MVH eljárásrend törvény (2003. évi LXXIII. Tv.) ingatlan-nyilvántartási tv.-re visszahat
- MePAR FVM rend. (115/2003. XI. 13.)
- Az MVH által delegált feladatokról szóló FVM rend. (27/2004. (III. 4.))
- Az egységes területalapú támogatás 2004. évi igénybevételéről szóló FVM rendelet (86/2004. (V. 15.))
- Az egységes területalapú támogatásokhoz kapcsolódó 2004. évi kiegészítő nemzeti támogatás igénybevételéről szóló FVM rendelet (87/2004. FVM (V.15.))

A MePAR feladata az uniós rendszerben

1. Kérelmezéskor térképi dokumentum a táblák megadásához (+ űrlap)
2. Segítséget nyújt a támogatás alapját képező terület kiszámításához.
3. Az IIER-ben folyó adminisztratív ellenőrzéshez biztosít hasonlítási területadatot.
4. Alapadatbázis a területi túligénylések és kettős igénylések kiszűréséhez, valamint a kifizetési jogcímek közötti ellenőrzéshez.
5. Digitális térképi alap biztosítása a távérzékeléses ellenőrzéshez.
6. Térképi dokumentum háttér a helyszíni ellenőrzéshez.
7. Térinformatikai alap a kérelem + pályázat dokumentumainak kezeléséhez.
8. MVH által meghatározott további funkciók

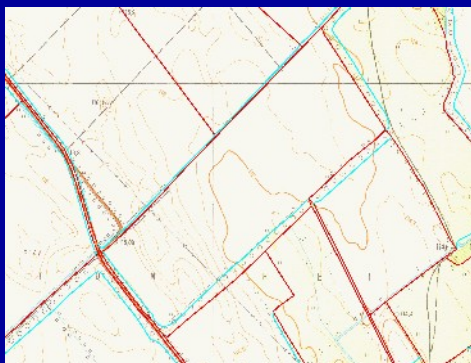

A MePAR kiépítéséhez felhasznált adatok

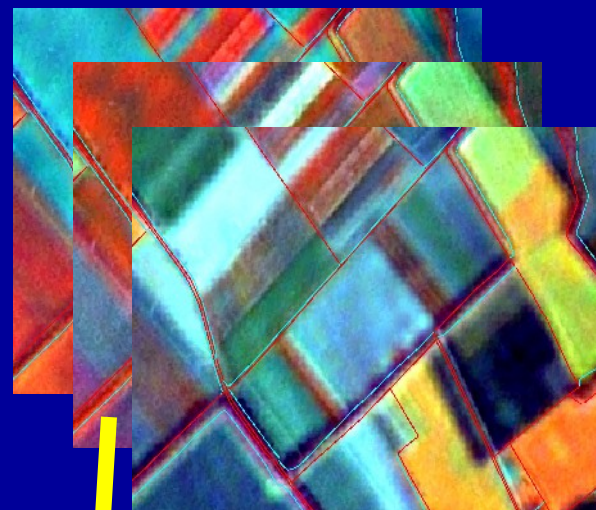
2000. / (2003) évi ortofotó

Topográfiai térkép

2000-2003 évi űrfelvételek
(Landsat, IRS, SPOT)

Légi és űrfelvétel
integrálása

1. Ortofotó - térképi alap és megújuló háttér
2. Topográfiai térkép - segítik az időben állandó határolóelemek azonosítását ($M = 1:10\ 000$)
3. Többéves űrfelvétel idősor - a földhasználat azonosításában és a határolóelemek megtalálásában segít
4. Kataszteri térképek - a tájékozódást segítő fedvényként

MePAR-statisztikák

MePAR 2005	blokkok száma	terület (ha)	SAPS tám.terület (ha)	átlagos blokk- méret (ha)	átlagos SAPS tám.terület (ha)
Összes fizikai blokk	292 273	9 301 162	6 754 631	31,8	23,1
SAPS tám. blokkok	251 568	8 059 554	6 754 631	32,0	25,8
Nem tám. blokkok	40 705	1 241 608		30,5	

Kérelem statisztika a 2005. évi távérzékeléses ellenőrzési minta alapján:

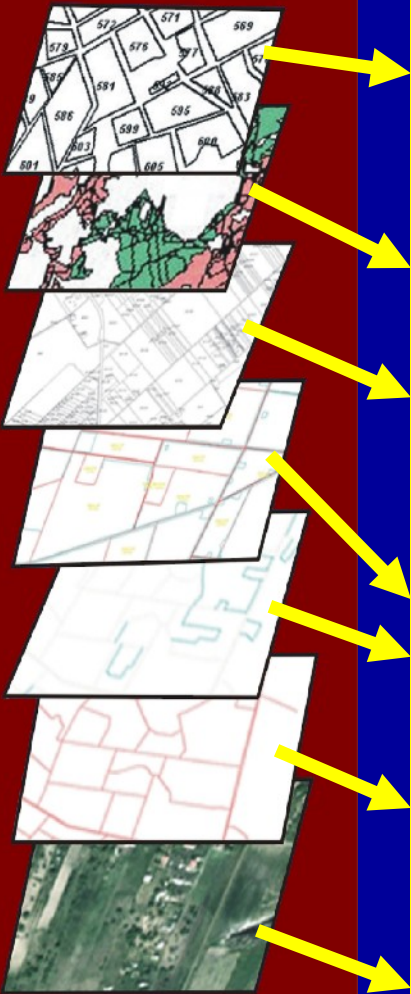
minta- terület	átl. blokk méret (ha)	átl. SAPS tám.ter. (ha)
BAC5	40,8	40,0
BAR5	33,6	32,2
BEK5	69,3	67,8
CSO5	36,6	36,0
FEJ5	50,1	48,0
HAJ5	56,2	53,9
KOM5	50,6	47,7
SZA5	25,9	24,5
SZO5	52,8	50,0

átlagosan 2 gazdálkodó/blokk
átlagosan 7,5 parcella/blokk

A MePAR térinformatikai
adatrendszer alapadatai
és a jogcímeknek
megfelelő tematikus
rétegei a 2004-es
kérelmezési évben

Réteg megnevezése	Megjelenése az IIER eljárásaiban	Az információ szerepe
MePAR TEMATIKUS RÉTEG		
Az Agrár-környezetvédelmi programban részt vevő mezőgazdasági parcellák monitoring adatainak kapcsolódása	Tervezett fejlesztési irány	A több éves szerződések visszamenőleg követhetők, a jogcím végrehajtáshoz kapcsolódó egyéb adatok területi nyilvántartása.
A terület alapú vidékfejlesztési kifizetések jogosultságának lehatárolása fizikai blokkonként: Kedvezőtlen Adottságú területek (KAT 19, KAT 20), Érzékeny Természeti Területek, nitrátérzékeny területek, sérülékeny vízbázisok	A blokkhoz kötött jelzések szerepelnek az egyedi blokkterképen, jogosultság adminisztratív ellenőrzése.	Kérelmezési jogosultságot határol le, melyen belül meg kell felelni a jogcím egyéb feltételeinek is. A területlehatárolás évente változhat, felelőse az FVM.
Tájékoztató kataszteri fedvény: földrészlet határok és helyrajzi számok, a 2003 nyári állapot szerint	Egyedi blokkterképeken, a nyomat méretarányától függően, az olvashatóság és értelmezhetőség szerint megjelenítve.	Segítség a gazdálkodóknak területük megtalálásában.
MePAR ALAPADAT		
Az EU egységes terület alapú támogatása szerint nem támogatható területek határai és területe (ha)	A nem támogatott területek határa feltüntetett az áttekintő blokkterképen, az egyedi blokkterképen területadattal együtt szerepel.	Segítség a mezőgazdasági parcella berajzolásában és a támogatható területadat meghatározásában.
Fizikai blokkok határvonala és egyedi azonosítója (pl.: L2DXY-5-03) Minden mezőgazdasági terület alapú kérelem és pályázat kizárólagos területi hivatkozási azonosítója	Áttekintő és egyedi blokkterképeken szerepel. Az ügyfél-blokk adatbázis összeállításától, a kérelmezés folyamán, az ellenőrzési műveletekig kulcs-azonosító: fizikai blokk szintű területi túligénylés kiszűrése, kettős igénylés kiszűrése, jogosultság ellenőrzése stb.	Egyértelmű, egységesített hivatkozást biztosít minden eljárásban, időben visszamenőleg követett a változása.
Színes légifelvételből készült ortofotó – M=1:10 000	A MePAR térképnyomatok és MePAR megjelenítő szoftverek képi háttere, 2000. évi, az árvizes területeken 2003. évi légifelvételek, 3 évre elosztva folyamatos újítás és a blokkok felújítása tervezett.	A blokk-kialakítás térképi alapja, biztosítja a könnyű tájékozódást a blokkrendszerben.

Egyedi blokkterkép a 2005. évi területalapú támogatási kérelem benyújtásához

Egyedi blokkterkép a 2005. évi területalapú támogatási kérelem benyújtásához

Regisztrációs szám:

Megye: Fejér

Település: Fehérvárcsurgó

Jogosult KAT vagy ÉTT támogatás kódja:

A kiemelt fizikai blokk adatai:

Blokkazonosító: J77RN-H-00

Összterület: 210.50 ha

Támogatható terület: 202.04 ha

A tám. területből a 12%-nál nagyobb lejtésű terület: 20.65 ha

0000001B4H2RC000V

Egyedi blokkterkép a 2005. évi területalapú támogatási kérelem benyújtásához

„standard” adatok

Blokk azonosító
Teljes terület
Támogatható terület
Megye, település
KAT, ÉTT

Blokk határ,
SAPS nem tám. ter. (lehatárolt)
Kataszteri fedvény

Lejtős területek
lehatárolása

2005-ben újdonság!

A támogatható területből a 12 %-nál nagyobb lejtésű terület a blokkon belül – HMKÁ kritérium = kapás növény termesztése nem megengedett

A térképer látható légifelvétel 2000. évben készült.

Legutolsó módosítás: 2003. október 1.

MePAR-üzemeltetés

MePAR üzemeltetés/felújítás (térinformatikai rendszerben)

A fizikai blokkrendszer módosítását a 115/2003 FVM rendelet szabályozza

- I. Ügyfél kérelmére induló változásvezetés
„Az ügyfél köteles az MVH felé bejelenteni az általa végrehajtott, illetve az őt érintő változásokat.”
[115/2003. (XI. 13.) FVM rendelet]
- II. Az MVH saját hatáskörben felülvizsgálhatja a fizikai blokkokat és szükség szerint kezdeményezi az adatok módosítását
- III. A MePAR programszerű felújítása évente az ország területének legalább egyharmad részére (ortofotó alapján)

I. Ügyfél kérelmére induló felülvizsgálat

- I. A bejelentéseket az MVH átadja a FÖMI-nek
- II. A FÖMI a bejelentéseket kivizsgálja
- III. A vizsgálat eredményeit műszaki véleményként átadja az MVH-nak
- IV. Az MVH határozatot hoz a blokk megváltoztatásról

Térinformatikai
felülvizsgálat: 488

Helyszíni szemle, mérés,
Jegyzőkönyv: 501

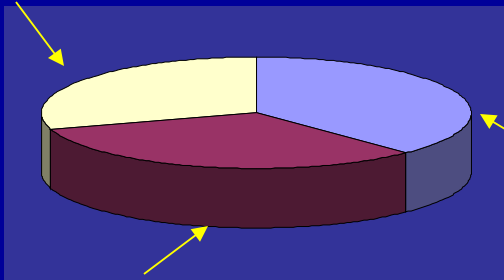

Eszközei:
GPS, GIS,
MePAR adatok,
fényképi dokumentumok

989 bejelentés 2004-ben

Jogosulatlan
bejelentés: 205

A MePAR
felülvizsgálatát
igényelte: 436

A légifelvételzés (2000) óta
bekövetkezett változás: 348

II. Hivatalból indított felülvizsgálat

Blokkok komplex átalakítása	85
Kis változtatás a blokkhatárban	415
Blokk megosztás	83
SAPS támogatható terület csökkentés	86
SAPS támogatható terület növelés	5511
Blokkok összevonása	271

Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR)

1. Felhasználói feladat

A MePAR az EU EMOGA (EMGA/EMVA 2007-től) mezőgazdasági támogatásainak szabályszerű odaadását adminisztráló rendszer (az IIER) egyik fontos alrendszere.

2. Módszertan

Főleg légifelvétel-kiértékelés űrfelvételekkel és topográfiai térképpel segítve, térinformatikai rendszerben. A kiértéklés a vizuális elemzésen alapul.

3. Felhasznált űrfelvételek

Nagyfelbontású felvételek idősorai 2000-től, pankromatikus felvételek (IRS PAN; 2000), de az alapvető képi információforrás a térképhelyes légifelvétel (ortofotó; 2000, 2005, 2007 és 2008)

Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR)

4. A projekt szintje, minősége
EU átlag, vagy kissé felette.
5. Innovációs értéke
Kis előnyök a kialakításban és több jó megoldás az érdekeltek bevezetésében.
6. Korlátai, kockázatai
Az alkalmazásokat nehezíti, ha nincs évről-évre rendszeres felújítás.
7. Továbbfejlesztés
A támogatási jogcímeiktől függő elemek hozzáadása.